

تعیین چندشکلی ژن POU1F1 در گوسفندان نژاد ماکویی به روش PCR-SSCP و ارتباط آن با برخی از صفات مربوط به رشد

فرزانه فیل کوش مقدم^۱، نصرالله پیرانی^{۲*}، جلیل شجاع^۳، قربان الیاسی^۴، اکبر تقی زاده^۵ و عباس حاجی‌حسینلو^۵

تاریخ دریافت: ۹۰/۸/۱ تاریخ پذیرش: ۹۱/۶/۲۸

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تبریز

^۲ دانشیار گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهرکرد

^۳ استاد و دانشیار گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تبریز

^۴ مربی مرکز تحقیقات جهاد کشاورزی، استان آذربایجان شرقی

^۵ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ارومیه

*مسئول مکاتبه: Email: napirany@gmail.com

چکیده

ژن POU1F1 (PIT-1 یا GHF-1) به عنوان یکی از اعضای خانواده فاکتورهای رونوشت برداری ژن POU، عمدتاً در غده هیپوفیز بیان شده و یک تنظیم‌کننده مثبت برای هورمون رشد، هورمون پرولاکتین، هورمون محرک تیروئید، خود POU1F1 و همچنین ژنهای مربوط به گیرنده های هورمون آزادکننده هورمون رشد می‌باشد. به منظور بررسی چند شکلی های موجود در این ژن در گوسفندان نژاد ماکویی، پس از استخراج DNA به روش نمکی از ۹۵ نمونه خون گوسفندان نر و ماده متعلق به این نژاد از مرکز اصلاح نژاد ماکو، از واکنش زنجیره‌ای پلیمرز برای تکثیر قطعه 295 bp از DNA (بخشی از اینترون ۲، اگزون ۳ و بخشی از اینترون ۳) توسط یک جفت آغازگر اختصاصی طراحی شده، استفاده شد. بررسی چندشکلی فرم فضایی رشته‌های منفرد (SSCP) محصولات PCR توسط ژل پلی‌آکرلامید ۶٪ و رنگ آمیزی نیترات نقره انجام شد. در نهایت ۴ الگوی باندهای متفاوت AA، AB، CC و CD بترتیب با فراوانی های ۰/۴۵، ۰/۷۳، ۰/۴۴ و ۰/۳۷ مشاهده شدند. فراوانی آللهای A، B، C و D در جمعیت مورد بررسی بترتیب ۰/۴۸۹۵، ۰/۳۶۸، ۰/۴۵۷۹ و ۰/۱۵۸ محاسبه شد. تنوع ژنتیکی برای این ژن ۵۵/۲۰٪ بدست آمد. نتایج نشان دادند که تعادل هاردی- واینبرگ در جمعیت مورد مطالعه گوسفندان ماکویی وجود ندارد. ارتباط معنی‌داری بین ژنوتیپ‌ها و وزن بدن در نه ماهگی و یکسالگی ($P < 0.05$) مشاهده شد، بطوری که حیوانات با ژنوتیپ CC دارای میانگین وزن نه ماهگی (۳۳/۸ کیلوگرم) و وزن یکسالگی (۴۴/۷۵ کیلوگرم) بیشتری در مقایسه با دامهای با ژنوتیپ AA (بترتیب ۲۷/۸۸ و ۳۹/۷۴ کیلوگرم) در همین سنین داشتند.

واژه‌های کلیدی: چندشکلی، صفات مربوط به رشد، گوسفند ماکویی، POU1F1، PCR-SSCP

POU1F1 gene polymorphism of Makuyi sheep breed and its association with growth-related traits using by PCR-SSCP

F Filkoosh Moghaddam¹, N Pirany², J Shodja³, Gh Elyasi⁴, A Taghizadeh^{*} and A Hajhosseinloo⁶

Received: October 23, 2011 Accepted: September 18, 2012

¹Former MSc Student, Department of Animal Science, University of Tabriz, Iran

²Associate Professor, Department of Animal Science, University of Shahrekord, Iran

³Professor, Department of Animal Science, University of Tabriz, Iran

⁴Researcher, East Azarbaiejan, Agricultural and Natural Center, Tabriz, Iran

⁶Former MSc. Student, Department of Animal Science, Faculty of Agriculture, University of Urmia, Iran

*Corresponding author: Email: napirany@gmail.com

Abstract

POU1F1 (also named PIT-1 or GHF-1) as a member of the POU family of transcription factors, is mainly expressed in the pituitary and has positive regulation on growth hormone, prolactin, thyroid-stimulating hormone β , POU1F1 itself and growth hormone releasing hormone receptor genes. In order to investigate POU1F1 gene polymorphism of Makuyi sheep breed, after extraction of DNA with salting out method from blood samples of 95 males and females belonging to this breed from breeding center of Maku, the polymerase chain reaction was used to amplify 295 bp DNA fragment (a part of intron 2, exon 3 and a part of intron 3) with a pair of designed specific primers. The single stranded conformation polymorphism (SSCP) patterns of PCR products were studied using 6% polyacrylamide gel and silver staining method. Finally 4 band patterns AA, AB, CC and CD were obtained with frequencies of 0.45, 0.073, 0.44 and 0.037, respectively. The frequency of A, B, C and D alleles was calculated as 0.4895, 0.0368, 0.4579 and 0.0158, respectively. Gene diversity was 55.2%. The results indicated that Makuyi sheep population was not in Hardy-Weinberg equilibrium ($P < 0.05$). Significant ($P < 0.05$) statistical relationships between polymorphism of POU1F1 gene and body weights at 9 (W9) and 12 (W12) months were found. The CC genotype was associated with highest W9 and W12 (33.8 and 44.75 Kg, respectively) than AA genotype.

Keywords: Makuyi sheep, Growth-related traits, PCR-SSCP, Polymorphism, POU1F1

مقدمه

رشد^۱ به‌عنوان یکی از اعضای خانواده فاکتورهای رونوشت‌برداری ژن POU، عمدتاً در غده هیپوفیز بیان شده و یک تنظیم‌کننده مثبت برای هورمون رشد، هورمون پرولاکتین، هورمون محرک تیروئید (لی و همکاران ۱۹۹۰) خود POU1F1 (چن و همکاران ۱۹۹۰ و ام‌سی‌کوریامیک و همکاران ۱۹۹۰) و همچنین ژنهای مربوط به گیرنده‌های هورمون آزادکننده هورمون رشد^۲ (لین و همکاران ۱۹۹۲) می‌باشد. ژن POU1F1

از مهمترین عواملی که پیشرفت در هر فعالیت تولیدی و اقتصادی را تضمین می‌کند، تلفیق دانسته‌های علمی با امکانات عملی است و این امر به ویژه در برخی از رشته‌های تولیدی مانند فعالیت‌های دامپروری ضروری و اجتناب‌ناپذیر می‌باشد. یکی از اهداف ژنتیک مولکولی در زمینه اصلاح نژاد دام، بررسی چندشکلی‌های موجود در ژن‌های مرتبط با صفات تولیدی مهم و اقتصادی می‌باشد. ژن POU1F1 (PIT-1) یا فاکتور ۱ هورمون

¹ Growth hormone factor-1

² Growth hormone releasing hormone receptor

تکنیک تفاوت فرم فضایی رشته‌های منفرد و ارتباط آنها با برخی از صفات تولیدی در گوسفندان نژاد ماکویی بود.

مواد و روش‌ها

جمع‌آوری نمونه‌های خون

در این تحقیق از ۹۵ رأس گوسفند ماکویی موجود در مرکز اصلاح نژاد ماکو نمونه برداری شد. ۴ میلی‌لیتر نمونه‌های خون کامل از ورید وادجی هر حیوان و با استفاده از لوله خلاء دار حاوی ماده ضدانعقاد EDTA تهیه گردید. نمونه‌های خون بر روی یخ قرار داده شده و بلافاصله به آزمایشگاه انتقال داده شدند و تا زمان استخراج DNA، در دمای ۲۰- درجه سانتیگراد نگهداری شدند.

استخراج DNA

در این تحقیق استخراج DNA تمامی نمونه‌ها به روش نمکی^۴ (میلر و همکاران ۱۹۹۸) و از مقدار ۲ میلی‌لیتر خون انجام گرفت. کمیت و کیفیت DNA استخراج شده توسط روش اسپکتروفتومتری سنجیده شد.

واکنش زنجیره‌ای پلیمرز (PCR)

برای تکثیر قطعه ۲۹۵ جفت باز بخشی از اینترون ۲، اگزون ۳ و بخشی از اینترون ۳ ژن POU1F1، ابتدا صحت توالی آغازگرها از روی توالی تعیین شده ژن POU1F1 در مرکز ملی اطلاعات بیوتکنولوژی^۵ و از طریق شماره دستیابی گزارش شده بررسی شد و آغازگرهای زیر مورد استفاده قرار گرفتند (باستوس و همکاران ۲۰۰۶):

F:5'-GAGGGATAATTACAAATGGTCC-3'
R:5'-TGTTAACAGCTGTGGGACACAC-3'

جهت انجام واکنش PCR از ترکیب مواد با حجم نهایی ۲۰ میکرولیتر شامل ۲ میکرولیتر DNA ژنومیا غلظت ۵۰ نانوگرم، ۱ میکرولیتر از پرایمر F و ۱ میکرولیتر از پرایمر R هرکدام با غلظت ۱۰ پیکومول بر میکرولیتر، ۱۰

برروی کروموزوم شماره ۱ قرار دارد (ولارد و همکاران ۲۰۰۰). این ژن شامل ۶ اگزون و ۵ اینترون بوده و به طول تقریبی ۱۶۵۰۰ جفت‌باز می‌باشد (باستوس و همکاران ۲۰۰۶).

طی مطالعه‌ای بر روی چند شکلی‌های موجود در هر ۶ اگزون ژن POU1F1 در گوسفندان نژاد کورادا تراکونت^۱ در کشور پرتغال ملاحظه شد که این چندشکلی تنها در اگزونهای ۲، ۳ و ۵ وجود دارد (باستوس و همکاران ۲۰۰۶). در مطالعه‌ای دیگر، از روش تفاوت فرم فضایی رشته‌های منفرد (SSCP^۲) برای تعیین چندشکلی ژن PIT-1 برای نواحی اینترون ۲ تا اگزون ۶ گاوهای نژاد آنگوس استفاده شد. تعداد سه چند شکلی در اینترون ۳، یکی در اینترون ۴ و یک تفاوت تک نوکلئوتیدی نیز در اینترون ۵ مشاهده گردید. در تجزیه و تحلیل‌های آماری هیچ ارتباط معنی داری بین این چند شکلی‌ها با صفات مرتبط با رشد و لاشه ملاحظه نشد (ژائو و همکاران ۲۰۰۴). در بررسی چندشکلی این ژن در ۵۰۹ گاو نژاد کنجیم^۳ در کشور برزیل با استفاده از تکنیک PCR-RFLP، دو آلل در بین حیوانات مشاهده شد که یکی از آلل‌ها دارای فراوانی کمتری بوده است (کاریجو و همکاران ۲۰۰۸). در پژوهشی دیگر، بررسی فراوانی شکلهای مختلف آلی ژن PIT-1 در جمعیت‌های گاو سرابی و گلپایگانی ایران با استفاده از تکنیک PCR-RFLP انجام گرفت. ژنوتیپ‌های AA، AB و BB بترتیب با فراوانی ۳/۵۷٪، ۳۹٪ و ۳/۷٪ برای ۸۲ رأس از گاوهای سرابی و با فراوانی ۳/۵۵٪، ۳۶/۸٪ و ۷/۹٪ برای ۴۲ رأس از گاوهای گلپایگانی محاسبه گردید (توکلیان و همکاران ۱۳۸۶). در بررسی چند شکلی ژن POU1F1 به روش PCR-RFLP در ۹ نژاد بومی بز در کشور چین نیز سه نوع ژنوتیپ TT، TC و CC مشاهده شده است (لان و همکاران ۲۰۰۷). هدف از این تحقیق، مطالعه چند شکلی موجود در بخشی از ژن POU1F1 با استفاده از

¹ Churra da Terra Quente

² Single Strand Conformation Polymorphism

³ Canchim

⁴ Salting out

⁵ National Center for Biotechnology Information

آنالیز آماری

برای محاسبه فراوانی آله‌ها، میزان هتروزیگوسیتیها (مشاهده شده و مورد انتظار) و بررسی تعادل هاردی-واینبرگ از نرم افزار Popgen32 استفاده شد (یه و همکاران ۱۹۹۹).

در نرم افزار فوق برای محاسبه هتروزیگوسیتی مورد انتظار از فرمول زیر استفاده می‌شود که در آن n_{IUV} تعداد هتروزیگوت‌های مشاهده شده و n اندازه نمونه را نشان می‌دهد (هارلت و همکاران ۱۹۹۷).

$$H = \frac{\sum_u \sum_{u \neq v} n_{IUV}}{n}$$

ارتباط آماری بین نوع ژنوتیپ‌ها و صفات تولیدی

رکوردهای مورد بررسی شامل صفات وزن تولد، وزن سه ماهگی، وزن شش ماهگی، وزن نه ماهگی و وزن یکسالگی بودند. جهت مطالعه ارتباط صفات مرتبط با رشد و ژنوتیپ‌های بدست آمده از مدل آماری زیر استفاده شد.

$$Y_{ijklm} = \mu + Gen_i + Sex_j + b_k(Age) + b_l(BW) +$$

$$e_{ijklm}$$

$m = Y_{ijklm}$ امین رکورد حیوان از l امین وزن تولد،

k امین سن رکوردگیری، j امین جنس و i امین ژنوتیپ

$l =$ میانگین

$Gen_i =$ اثر تصادفی i امین ژنوتیپ

$Sex_j =$ اثر ثابت j امین جنس

$Age_k =$ اثر k امین سن رکوردگیری (برحسب روز) به

عنوان عامل کووریت

$BW_l =$ اثر l امین وزن تولد به عنوان عامل کووریت

$e_{ijklm} =$ اثرات تصادفی خطا (اثرات باقیمانده)

آنالیز واریانس و مقایسه میانگین‌ها با استفاده از رویه

GLM نرم افزار SAS انجام شد.

نتایج و بحث

پس از بهینه نمودن شرایط، قطعه مورد نظر به طول ۲۹۵ جفت باز با کیفیت بالایی تکثیر شد (شکل ۱). محصولات تکثیرشده‌ای PCR، با توجه به فرم فضایی خاص خود و

میکرولیتر از کیت مخلوط واکنش $2X^1$ (شماره ۱۹۰۳۰۱ مربوط به شرکت Ampliqon) و ۶ میکرولیتر آب مقطر استفاده شد. برنامه حرارتی دستگاه ترموسایکلر به صورت واسرشته شدن اولیه و فعال سازی آنزیم DNA پلی مرز در دمای ۹۵ درجه سانتیگراد برای مدت ۱۵ دقیقه و ۳۵ چرخه شامل سه مرحله Y واسرشته سازیدر دمای ۹۴ درجه سانتیگراد بمدت ۴۵ ثانیه، اتصال آغازگر در دمای ۵۸ درجه سانتیگراد بمدت ۱ دقیقه و مرحله Y تکثیر در دمای ۷۲ درجه سانتیگراد بمدت ۱ دقیقه تنظیم شد. در نهایت مرحله Y تکثیر نهایی برای مدت ۵ دقیقه در دمای ۷۲ درجه سانتیگراد صورت گرفت. جهت اطمینان از تکثیر قطعه مورد نظر، در داخل هر نمونه PCR شده، مقدار ۴ میکرولیتر بافر بارگذاری^۲ اضافه نموده و به مقدار ۱۵ میکرولیتر بر روی ژل آگارز ۱/۵ درصد الکتروفورز شدند. ۶ میکرولیتر نشانگر plus100 bp جهت استاندارد بودن طول قطعات بارگیری شدند.

چندشکلی فرم فضایی رشته‌های منفرد

مقدار ۵ میکرولیتر از محصول PCR با ۱۰ میکرولیتر از بافر بارگذاری فرمامید (فرمامید ۹۵٪، هیدروکسید سدیم ۱۰۰ میلی‌مولار، بروموفنل بلو ۲۵٪ و گزین سیانول ۳۵٪) را مخلوط نموده و جهت تکثیرشده‌ای نمودن محصول PCR، به مدت ۱۵ دقیقه در دمای ۹۵ درجه سانتیگراد حرارت داده شد و بلافاصله تا زمان استفاده از آنها در داخل فریزر قرار داده شدند. برای تهیه ژل از محلول پایه ۳۰٪ با نسبت ۱۹:۱ آکریلامید به بیس آکریلامید استفاده شد و نمونه‌ها در ژل پلی‌آکریلامید ۶٪ بمدت ۲۱ ساعت و با ولتاژ ۵۵ ولت الکتروفورز عمودی شدند. از رنگ‌آمیزی نقره نیز برای مشاهده ژنوتیپ‌ها استفاده شد.

¹ Master Mix

² Loading Dye

میزان کل χ^2 محاسبه شده برابر با ۹۶/۵۵ می‌باشد که در سطح احتمال ۰/۰۵ دارای تفاوت معنی‌داری است، بنابراین جمعیت در تعادل هاردی-واینبرگ نمی‌باشد (جدول ۲). این عدم تعادل، نبود شرایط برقراری تعادل و همچنین تلاقی‌های غیرتصادفی را در توده نشان می‌دهد. از طرفی دیگر بدلیل عدم وجود تعدادی از ژنوتیپها در جمعیت، این عدم تعادل قابل انتظار بود.

مقادیر حداکثر و حداقل رکوردهای مربوط به صفت وزن تولد، در بین ماده‌ها مشاهده شد، اما در مورد بقیه صفات حداقل مقدار رکورد در بین ماده‌ها و حداکثر آن در بین نرها مشاهده شد. اثر ژنوتیپ بعنوان مهمترین اثر مدنظر در این تحقیق، در سنین بالاتر (وزن نه ماهگی و وزن یکسالگی) معنی‌دار شده است ($P < 0/05$). عبارت دیگر این اثر در سنین پایینتر (وزن تولد، سه ماهگی و شش ماهگی) غیر معنی‌دار بود. حیوانات با ژنوتیپ CC دارای وزن نه ماهگی و وزن یکسالگی بیشتر (به ترتیب ۳۳/۸ و ۴۴/۷۵ کیلوگرم) و حیوانات با ژنوتیپ AA دارای وزن نه ماهگی و وزن یکسالگی کمتری (به ترتیب ۲۷/۸۸ و ۳۹/۷۴ کیلوگرم) بودند. از طرفی با مقایسه میانگین‌ها، می‌توان به اثر آلل C پی برد که این آلل در افزایش وزن بدن در سنین نه و دوازده ماهگی مؤثر بوده است بطوریکه حالت هموزیگوتی این آلل در هر دو صفت اثر بیشتری بر وزن بدن نسبت به حالت هتروزیگوتی نشان داده است، در مورد آلل A برعکس، حالت هموزیگوتی این آلل در هر دو صفت اثر کمتری بر وزن بدن نسبت به حالت هتروزیگوتی آن نشان داده است (جدول ۳). در حالیکه در مطالعه قبلی (ژائو و همکاران ۲۰۰۴) در سه چند شکلی موجود در اینترون ۳ هیچ گونه ارتباط معنی‌داری بین ژنوتیپ‌ها و صفات رشد (وزن تولد، وزن از شیرگیری، افزایش وزن روزانه) وجود نداشته است. اثر جنس فقط در صفات شش ماهگی و یکسالگی معنی‌دار شده است که این می‌تواند به دلیل تأثیرگذاری جنسیت تنها در سنین خاصی از رشد باشد که نرها دارای میانگین وزن شش ماهگی (۳۰/۱۵)

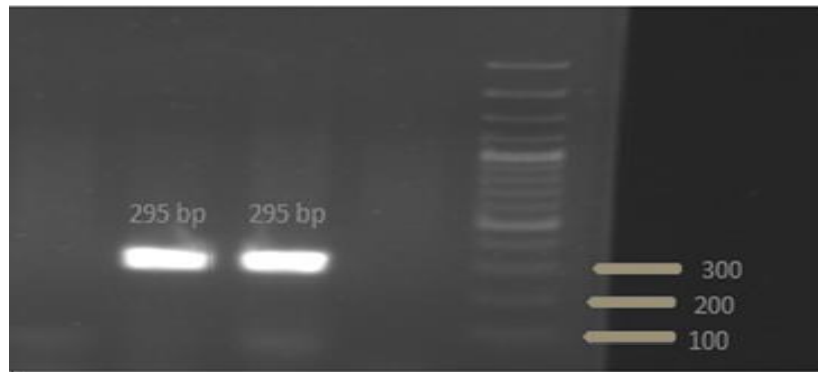
در پی آن وزن مولکولی خاصی که داشتند، در نقاط مختلف ژلپلی‌آکرلامید قرار گرفتند. در نهایت پس از الکتروفورز عمودی تعداد ۴ الگوی بانندی متفاوت AA، AB، CC و CD در بین کل نمونه‌ها مشاهده شد (شکل ۲) که این تفاوت نشان‌دهنده وجود ۴ نوع ژنوتیپ متفاوت در جمعیت مورد بررسی در این تحقیق بود. فراوانی آللهای A، B، C و D به ترتیب ۰/۴۸۹۵، ۰/۰۳۶۸، ۰/۰۵۷۹ و ۰/۰۱۵۸ محاسبه شد (جدول ۱).

بیشترین فراوانی در این جمعیت مربوط به ژنوتیپ AA بود. فراوانی ژنوتیپ‌های هتروزیگوت در برابر ژنوتیپ‌های هموزیگوت بسیار ناچیز بود و تعدادی از ژنوتیپها اصلاً در این جمعیت مشاهده نشدند (جدول ۲). نتایج این تحقیق با نتایج مطالعات قبلی (باستوس و همکاران ۲۰۰۶) که از طریق تعیین توالی برای اگزون ۳ ژن POU1F1 به وجود چندشکلی پی برده بودند، از لحاظ وجود و تعداد چند شکلی مطابقت داشت، با این تفاوت که در آن مطالعه در اثر دو جهش متفاوت (کدون شماره ۸۹ و ۱۰۵) در یکی از آللهای ژنوتیپ GG، ژنوتیپ‌های GA و GC بترتیب در ۱ و ۳ دام از ۱۰۰ دام مشاهده شده اند، بعبارت دیگر تنها یک نوع ژنوتیپ هموزیگوت دیده شده است. این تفاوتها ممکن است بدلیل تفاوت در تعداد دامهای مورد مطالعه و یا متفاوت بودن نژادها باشد.

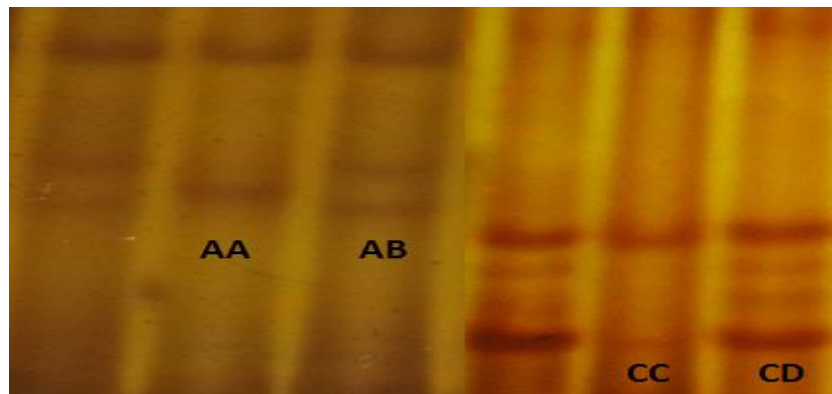
میزان هتروزیگوسیتی مشاهده شده در جمعیت مورد بررسی ۱۰/۵۳٪ بوده که این مقدار نشان‌دهنده تنوع کم نژادی می‌باشد. میزان هتروزیگوسیتی مورد انتظار در این جمعیت، ۵۵/۲۰٪ محاسبه شد. در مطالعه قبلی (باستوس و همکاران ۲۰۰۶) هتروزیگوسیتی مشاهده شده در بین گوسفندان نژاد کورادا تراکوئنتدر کشور پرتغال ۴٪ بوده است. کم بودن میزان هتروزیگوسیتی مشاهده شده در جمعیت مورد بررسی می‌تواند ناشی از تلاقی‌های جور شده مثبت در جمعیت مورد بررسی باشد.

نتایج حاصل از این تحقیق نشان می‌دهد که با افزایش سن حیوان، ژن POU1F1 می‌تواند تأثیر معنی‌داری بر وزن بدن داشته باشد. همچنین با توجه به شناسایی ۴ نوع ژنوتیپ در جمعیت مورد مطالعه، روش PCR-SSCP یک تکنیک مناسبی برای تشخیص و شناسایی تنوع ژنتیکی در جمعیت‌ها می‌باشد. همچنین با توجه به معنی دار بودن رابطه ژنوتیپ‌ها و وزن بدن در سنین نه ماهگی و یکسالگی می‌توان در برنامه‌های اصلاح نژادی از ژنوتیپ CC به عنوان یک شاخص در بالا بودن وزن بدن در این سنین استفاده نمود.

کیلوگرم) بیشتری نسبت به ماده‌ها (۲۷/۶۷ کیلوگرم) بوده و در یکسالگی نیز نرها دارای میانگین وزن یکسالگی (۴۳/۳۶ کیلوگرم) بیشتری نسبت به ماده‌ها (۴۰/۶۸ کیلوگرم) بوده‌اند. با حذف اثر جنس از مدل آماری نیز تغییر قابل ملاحظه‌ای در نتایج بدست نیامد بطوریکه با در نظر نگرفتن اثر جنس نیز، اثر ژنوتیپ‌ها فقط در سنین نه ماهگی و یکسالگی با تقریباً همان مقادیر میانگین‌ها (در حالت در نظر گرفتن اثر جنس) معنی‌دار شد.

شکل ۱- تکثیر قطعه ۲۹۵ جفت بازی بخشی از ژن POU1F1

شکل ۲- الگوهای ژنوتیپی ژن POU1F1 توسط PCR-SSCP در بین گوسفندان ماکویی

جدول ۱- فراوانی آللهای ژن POU1F1 در گوسفندان ماکویی

فراوانی آلی	آلل
۰/۴۸۹۵	A
۰/۰۳۶۸	B
۰/۴۵۷۹	C
۰/۰۱۵۸	D

جدول ۲- فراوانی و تعداد ژنوتیپها و نتایج آزمون کای اسکوئر در گوسفندان ماکویی

ژنوتیپ	فراوانی	تعداد مشاهده شده	تعداد مورد انتظار	آماره کی-دو
AA	۰/۴۵	۴۳	۲۲/۶۳۴۹	۱۸/۳۲۲۹
AB	۰/۰۷۳	۷	۳/۴۴۴۴	۳/۶۷۰۳
BB	.	.	۰/۱۱۱۱	۰/۱۱۱۱
AC	.	.	۴۲/۸۰۹۵	۴۲/۸۰۹۵
BC	.	.	۳/۲۲۲۲	۳/۲۲۲۲
CC	۰/۴۴	۴۲	۱۹/۷۹۳۷	۲۴/۹۱۳۱
AD	.	.	۱/۴۷۶۲	۱/۴۷۶۲
BD	.	.	۰/۱۱۱۱	۰/۱۱۱۱
CD	۰/۰۳۷	۳	۱/۳۸۱۰	۱/۸۹۸۲
DD	.	.	۰/۰۱۵۹	۰/۰۱۵۹
جمع	۱	۹۵	۹۵	۹۶/۵۵*

* معنی دار در سطح احتمال کمتر از ۰/۰۵ (P<۰/۰۵)

جدول ۳- مقایسه میانگین* ژنوتیپهای مختلف ژن POU1F1 بر روی صفات (میانگین ± انحراف معیار) در گوسفندان ماکویی

صفت (کیلوگرم)	AA	AB	CC	CD
وزن تولد	۴/۲۱±۰/۰۷ ^a	۴/۴۴±۰/۱۷ ^a	۴/۳۴±۰/۰۹ ^a	۴/۱۹±۰/۲۷ ^a
وزن سه ماهگی	۲۰/۹۴±۰/۴۳ ^a	۲۰/۷۲±۰/۹۸ ^a	۲۲/۱۷±۰/۵۴ ^a	۲۱/۶۳±۱/۵۱ ^a
وزن شش ماهگی	۲۹/۰۲±۰/۶۶ ^a	۳۰/۱۳±۱/۵۱ ^a	۲۹/۱۷±۰/۸۴ ^a	۲۷/۳۲±۲/۳۰ ^a
وزن نه ماهگی	۲۷/۸۸±۰/۵۷ ^b	۲۸/۰۳±۱/۲۹ ^b	۳۳/۸۰±۰/۷۱ ^a	۳۳/۷۱±۲/۰۰ ^a
وزن یکسالگی	۳۹/۷۴±۰/۵۹ ^b	۴۱/۳۵±۱/۳۴ ^b	۴۴/۷۵±۰/۷۶ ^a	۴۲/۲۵±۲/۰۸ ^{ab}

* در هر ردیف هر دو میانگین با حروف مشابه غیر معنی دار در سطح احتمال ۵ درصد (P<۰/۰۵)

تشکر و قدردانی

تحقیق قدردانی می‌گردد.

بدینوسیله از همکاریهای مرکز اصلاح نژاد ماکو به خاطر در اختیار گذاشتن اطلاعات لازم برای انجام این

منابع مورد استفاده

توکلیان ج، زینلی س، اسدزاده ن، جوانمرد آ، بناءبازی م و عظیمی فر ب، ۱۳۸۶. بررسی فراوانی شکل‌های مختلف آلی موجود در ناحیه اگزون شش از ژن PIT-1 در گاو نژاد سرابی و گلپایگانی. مجله پژوهش و سازندگی در امور دام و آبزیان، شماره ۷۶. صفحه‌های ۱۸۹ تا ۱۹۵.

Bastos E, Santos I, Parentier I, Castrillo JL, Cravador A, Guedes-Pinto H and Renaville R, 2006. Ovis aries POU1F1 gene: cloning, characterization and polymorphism analysis. *Genetica* 126:303-314.

Carrijo SM, M de Alencar M, Toral F and Regitano L, 2008. Association of PIT-1 genotypes with growth traits in Canchim cattle. *Sci Agric (Piracicaba Braz.)* 65:116-121.

- Chen R, Ingraham H, Treacy MN, Albert VR, Wilson L and Rosenfeld MG, 1990. Autoregulation of PIT-1 gene expression mediated by two cis-active promoter elements. *Nature* 346:583-586.
- Harlt DL and Clark AG, 1997. *Principals of population genetics* (3rd ed.). Sinauer, Sunderland, Massachusetts, USA, 542 p.
- Lan XY, Pan CY, Chen H, Zhang CL, Li JY, Zhao M, Lei CZ, Zhang AL and Zhang L, 2007. An AluI PCR-RFLP detecting a silent allele at the goat POU1F1 locus and its association with production traits. *Small Rumin Res* 73:8-12.
- Li S, Crenshaw EB, Rawson EJ, Simmons DM, Swanson LW and Rosenfeld MG, 1990. Dwarf locus mutants lacking three pituitary cell types result from mutations in the POU-domain gene pit-1. *Nature* 347:528-533.
- Lin C, Lin SC, Chang CP and Rosenfeld MG, 1992. PIT-1 dependent expression of the receptor for growth hormone releasing factor mediates pituitary cell growth. *Nature* 360:765-767.
- McCormick A, Brady H, Theill LE and Karin M, 1990. Regulation of the pituitary-specific homeobox gene POU1F1 by cell-autonomous and environmental cues. *Nature* 345:829-832.
- Miller SA, Dykes DD and Polesky HF, 1998. A simple salting out procedure for extraction of DNA from human nucleated cells. *Nucl Acid Res* 16:12-15.
- Woollard J, Tuggle CK and Poncedeleon FA, 2000. Rapid communication: localization of POU1F1 to bovine, ovine, and caprine 1q21-22. *J Anim Sci* 78:242-243.
- Yeh FC, Yang R and Boyle T, 1999. POPGENE (Version 1.31). University of Alberta and Centre for International Forestry Research.
- Zhao Q, Davis ME and Hines HC, 2004. Associations of polymorphisms in the Pit-1 gene with growth and carcass traits in Angus beef cattle. *J Anim Sci*, 82:2229-2233.